

8. Драч В. І. Наступний крок: забезпечення якості аудиторських послуг/ В. І. Драч // *Аудитор України*. – 2009. – №5/6. – С. 60-61.

9. Шульман М. К. Проблеми практичної реалізації принципу незалежності у діяльності аудитора/ К. Шульман // *Аудитор України*. – 2007. – №14. – С. 23-25.

Жуковська І.І.,
студ. гр. ЕОАМ- 11,
Національний університет «Львівська політехніка».
Науковий керівник – Чубай В.М.,
к.е.н., доцент кафедри обліку та аналізу

РОЗВИТОК АУДИТУ В УКРАЇНІ: ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ ТА СЬОГОДЕННЯ

Розвиток аудиту в Україні розпочався після прийняття Закону України «Про аудиторську діяльність» від 22.04.1993р. №3125-ХІІ[2]. Відповідно до цього закону: «Аудит – перевірка даних бухгалтерського обліку і показників фінансової звітності суб'єкта господарювання з метою висловлення незалежної думки аудитора про її достовірність в усіх суттєвих аспектах та відповідність вимогам законів України, положень (стандартів) бухгалтерського обліку або інших правил (внутрішніх положень суб'єктів господарювання) згідно із вимогами користувачів» [1]. Відносно періоду в якому найбільш потребувалися масштабні аудиторські перевірки був період в перші роки незалежності, коли відбувалась масова приватизація. Подальший розвиток аудиторської діяльності значним чином залежатиме від соціально-економічного становища в країні та змін, які досить часто вносять в законодавство.

Виникнення та розвиток аудиту супроводжувався новими умовами господарювання, тобто створювалися підприємства, діяльність яких була заснована на недержавних формах власності. Відповідно виникає необхідність для розгляду основних обставин надання аудиторських послуг:

- інформацію про підприємства користувачі не можуть одержати самостійно в зв'язку з тим, що вона може бути складною і недоступною для самих користувачів і тому виникає потреба в послугах аудиторів;

- як правило користувачі фінансової інформації не мають доступу до облікових записів підприємств, крім того, їм не вистачає досвіду роботи з обліковими документами. Тому вони вимушені запрошувати професійних аудиторів для виконання ними роботи, яку самостійно виконати не можуть;

- рішення, які приймаються користувачами, зокрема їх наслідки можуть бути настільки значними для них, що повнота і достовірність інформації їм надзвичайно необхідна [3, с.11-12].

Переконливим аргументом щодо неконкурентноспроможності вітчизняних аудиторських фірм в порівнянні з міжнародними є брак практичного досвіду закордонних перевірок та недосконале законодавство України. Діяльність аудиторських фірм повинна бути спрямована і на те, щоб втриматися в Україні на рівні з міжнародними компаніями, зокрема представниками «великої четвірки»:

- шотландської (ErnstandYoung);
- англо-американської (Coopers and Lybrand);
- нідерландської (KPMG);
- американсько-японської (DeloitteandTouch) тощо.

На думку В.М. Жука: компанії «великої четвірки» є досить потужним

конкурентом вітчизняним аудиторським фірмам. Висока частка обсягу їх послуг пов'язана з тим, що все більше вітчизняних підприємств виходять на європейські та світові біржі, намагаються залучити інвестиції, отримати кредити в міжнародних банках. Умовою, яка дозволила б це зробити, є проведення незалежного аудиту міжнародною аудиторською компанією.

Аудиторська палата України рішенням від 05.07.2012 р. № 252/5 затвердила Стратегію діяльності Аудиторської палати України на 2012–2017 роки, якою передбачила шляхи забезпечення важливості професійних організацій та об'єднань аудиторів у розвитку аудиту. Згідно затвердженої Стратегії таке залучення професійних організацій аудиторів має здійснюватися через механізм їх акредитації Аудиторською палатою України [4].

На даний час ринок аудиторських послуг є перенасичений і спостерігається велика конкуренція, де ведеться боротьба аудиторськими фірмами за клієнтів. Однак, коли виникає необхідність надати аудиторські послуги при великих замовленнях з більшими вимогами, тоді проявляються проблеми, оскільки з такими великими обсягами завдань працювати може надзвичайно мала кількість аудиторських фірм, що є проявом недосконалої конкуренції, де при незначних труднощах багато аудиторських фірм втрачають свої позиції на ринку.

На думку голови АПУ І.І. Нестеренка кількість аудиторів на ринку повинна в першу чергу залежати від кількості підприємств в Україні та середнього навантаження на одного аудитора. Щодо навантаження на аудитора, то воно залежить від фірми в якій цей аудитор працює, від кількості аудиторів в цій фірмі, їх професійного рівня, специфіки їх роботи та інших чинників, які необхідно враховувати аудиторам в процесі їх роботи.

Аудиторська фірма, яка пропонує широкий спектр послуг та охоплює своєю діяльністю значну кількість підприємств може реально оцінити ситуацію, яка склалася і забезпечити клієнту проведення ефективної перевірки, надання кваліфікованих консультацій, оцінити фінансовий стан підприємства, яке перевіряється на основі фінансової звітності. Відповідно такі аудиторські перевірки фінансової звітності не лише допомагають виявити помилки, які були допущені, а й в першу чергу вони надають можливість зберегти власність самого підприємства.

Статистичні дані свідчать, що в Україні з 1993 року Аудиторська палата України видала 6496 сертифікатів аудиторів, у тому числі 259 сертифікатів аудиторів банків. В Реєстрі АПУ станом на 1.01.2010 року знаходилося 860 аудиторів та 2307 аудиторських фірм, в яких працювало 2390 сертифікованих аудиторів–підприємців. Станом на 1 жовтня 2011 р. чинний сертифікат аудитора України мали 3 087 особи, в тому числі 141 сертифікат аудитора банків, а до Реєстру включено 578 аудиторів–підприємців та 1348 аудиторських фірм, а вже на 11.07.2012р. їх кількість становила 1617 аудиторських фірм[5].

Отже, як ми бачимо для того, щоб сприяти подальшому розвитку аудиту необхідно в першу чергу удосконалити законодавство, звернути особливу увагу на покращення якості надання аудиторських послуг, зокрема складання висновків, а також зробити акцент на самій вартості підготовки і підвищення кваліфікації аудиторів, оскільки станом на сьогодні їх вартість є дещо завищеною.

Література:

1. *Про аудиторську діяльність: Закон України від 22.04.1993 № 3125-ХІІ.*
2. *Давидов Г.М. Аудит: навч. посіб. – 3-тє вид., стер./ Г.М. Давидов – К.: Т-во «Знання», КОО, 2002. – 363 с.*
3. *Кулаковська Л.П. Основи аудиту: навч. посіб. / Л.П.Кулаковська, Ю.В. Піча –*

К.: «Каравелла», Львів: «Новий світ – 2000», 2002.– 504 с.

4. Лист Аудиторської палати України №2-796, від 17.07.2012 р. Щодо критеріїв визнання Аудиторською палатою України професійних громадських організацій аудиторів: <http://document.ua>.

5. Аудиторська палата України: офіційний сайт: [Електронний ресурс].- режим доступу: <http://api.com.ua>.

Іванась А.М.,
студ. гр. 52 – БСм,
Харківський інститут банківської справи УБС НБУ.
Науковий керівник – Москаленко О.В.,
старший викладач кафедри обліку і аудиту

ПРОБЛЕМАТИКА ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНОГО АУДИТУ В УКРАЇНІ

Комп'ютеризація інформаційних систем аудиту є запорукою розвитку ефективного управління підприємством. Тому саме сьогодні питання комп'ютерного аудиту є актуальним, адже за рахунок використання передових технологій відбувається оптимізація аудиторської діяльності. Слід також враховувати, що тільки за допомогою використання високоякісних інформаційних технологій можна отримати якісні результати, інакше така автоматизація праці призведе до значної кількості помилок при проведенні аудиту.

Метою даної роботи є окреслення проблем використання інформаційних систем і технологій в аудиторській діяльності в Україні.

Україна тільки з 2006 року отримала передову форму незалежного контролю згідно до міжнародних вимог, наслідки чого виявились у кількості вітчизняного програмного забезпечення для аудиту. Так національна система тільки одна: "Івахненко & Катеньов Аудит", а останні ж п'ять найбільш поширених на Україні систем не є вітчизняними: «Abacus Professional», «Ассистент Аудитора», «Помощник аудитора», «IT Audit: Аудитор», «ЕкспрессАудит: ПРОФ» [1].

Тож слід зазначити, що в Україні фактично не розроблено інформаційних програм для аудиторської діяльності, які б передбачали автоматизацію процесу даного виду контролю. І навіть враховуючі те, що вітчизняні підприємства власними силами багато працюють в напрямку інформаційних розробок програмного забезпечення, то на даний час і досі головними інструментами аудитора залишаються Microsoft Word та Microsoft Excel. Зрозуміло, що така ситуація в Україні є результатом низького рівня розвитку аудиторського ринку, через незначний період його становлення, низьку комп'ютерну грамотність користувачів та значні фінансові витрати на придбання комп'ютерних програм в аудиті [2].

За таких обставин для підприємств єдиною мотивацією користування високоякісним програмним забезпеченням є саме конкуренція в аудиторсько-консалтинговому бізнесі. Змагання підприємців примушує їх розробляти нові стратегії щодо підвищення ефективності організації та рентабельності діяльності. І саме підвищення ефективності організації передбачається за умов використання спеціалізованих програмних засобів.

Процес формування аудиторських висновків передбачає за собою незалежну думку аудитора, і тому автоматизація повинна стосуватися тільки технічного аспекту аудиту. Кожен аудитор має свій власний досвід, який він може самостійно використати